

Verslag van de internetconsultatie over het wetsvoorstel 'Overgang van de wettelijke taken van kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven naar de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven'

Op 28 maart 2014 is het bovengenoemde wetsvoorstel voor vier weken opengesteld voor internetconsultatie. Gevraagd is of met het model, waarbij de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) verantwoordelijk wordt voor alle wettelijke taken die nu nog bij de kenniscentra zijn belegd, een goede balans wordt gecreëerd tussen de belangen en wensen van het regionale en het landelijke bedrijfsleven en het maatschappelijk belang van goed beroepsonderwijs.

Binnen een termijn van vier weken zijn er 17 reacties binnengekomen van bestuurders en werknemers van betrokken organisaties. Over het voornemen tot beëindiging van de wettelijke taken en de bekostiging van de kenniscentra en aanwijzing van een rechtspersoon, die is belast met die taken, wordt verschillend beoordeeld. Verder zijn enige aanpassingen gedaan.

Een aantal reacties had betrekking op de bezuiniging en het risico dat hierdoor de afstand tussen beroepsonderwijs en bedrijfsleven groter wordt. Dat kan ten koste gaan van de kwaliteit van de beroepsopleiding en kan jongeren benadelen.

Gegeven de noodzaak om te bezuinigen en de wens de huidige wettelijke taken van de kenniscentra toch zo goed mogelijk voor het beroepsonderwijs te behouden, is ervoor gekozen de uitvoering ervan te versoberen. Vanwege de omvang van de bezuiniging is dit onvermijdelijk. Niettemin moet de aansluiting tussen de beroepsopleiding en de arbeidsmarkt adequaat zijn en blijven. De kwaliteit van het leren in de praktijk (stage) is voor studenten van groot belang, want zonder een goede stageplek krijgen studenten geen diploma. Bij het overhevelen van de taken naar de samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven blijft de verantwoordelijkheidsverdeling met betrekking tot de stageplek zoals die nu is geregeld hetzelfde. De samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven heeft straks de taak voldoende leerbedrijven te werven en te erkennen zodat er voldoende aanbod aan stageplekken is van voldoende kwaliteit. Onderwijsinstellingen zijn verantwoordelijk voor het vinden van stageplekken voor hun studenten en voor de begeleiding van studenten vanuit de instelling. Om goede en passende stageplekken te vinden voor alle studenten moeten onderwijsinstellingen en de samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven samenwerken en informatie uitwisselen over vraag en aanbod van stageplekken. Als een student een probleem heeft op de stageplek kan hij/zij dit melden bij de stagebegeleider van de onderwijsinstelling, die vervolgens hierover met het leerbedrijf overlegt en zo nodig de samenwerkingsorganisatie inschakelt. Bij signalen over kwaliteitsproblemen rond de stage behoort het nog steeds tot de taak van de samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven leerbedrijven te adviseren en te ondersteunen bij het oplossen hiervan.

Enkele reacties hadden betrekking op de mate waarin het sectorale bedrijfsleven is betrokken bij de uitvoering van de taken.

In de stichting SBB zijn onderwijs en bedrijfsleven (werkgevers en werknemersorganisaties) vertegenwoordigd. SBB is ervoor verantwoordelijk dat de belangen van het sectorale bedrijfsleven worden geborgd. In het nieuwe Samenwerkingsmodel krijgt de samenwerking tussen het onderwijs en het sectorale bedrijfsleven gestalte via de sectorkamers. In deze sectorkamers worden ontwikkelingen die op het terrein van het onderwijs en de arbeidsmarkt plaatsvinden besproken en worden sectorspecifieke keuzes gemaakt als het gaat om de aanpassing van nieuwe kwalificatiedossiers en de inkleuring van de beroepspraktijkvorming. De sectorkamers maken deel uit van SBB; het bestuur van SBB is ervoor verantwoordelijk dat de bevoegdheden van de sectorkamers worden geregeld in de statuten en het bestuursreglement. OCW zal erop toezien dat de rol en bevoegdheden van de sectorkamers goed en transparant worden geregeld op het moment dat SBB de statuten en het bestuursreglement aan de minister worden voorgelegd.

Een aantal reacties wijzen op het proces van de transitie. Daaronder wordt verstaan de daadwerkelijke overdracht van de taken van de huidige kenniscentra naar de door de Minister aan te wijzen rechtspersoon (de stichting SBB). Diverse reacties wijzen op de complexiteit en de zorgvuldigheid die daarmee gepaard moet gaan.

Dat zijn terechte aandachtspunten. De kenniscentra en de Stichting SBB werken samen aan het plan van aanpak ter voorbereiding van de transitie; dit moet leiden tot overeenkomsten tussen de kenniscentra en de Stichting SBB die de goedkeuring van de minister behoeven. Uiteraard wordt het proces nauwlettend gevolgd.

Enkele reacties op het wetsvoorstel betroffen de positie van de 'Dutch Health Tech Academy' (DHTA). Het gaat hier om een aantal opleidingen van drie roc's (Koning Willem I College, ROC Zadkine en MBO Amersfoort) die worden verzorgd door het kenniscentrum SVGB, op basis van het huidige artikel 9.1.5, tweede lid, van de WEB.

Het kabinet onderschrijft het belang van kleinschalige, unieke opleidingen en wenst deze opleidingen waar de arbeidsmarkt om vraagt dan ook te behouden (zie ook de kabinetsreactie op het SER-advies "Handmade in Holland"). Dat geldt vanzelfsprekend ook voor de kleinschalige, unieke opleidingen die door de DHTA worden uitgevoerd. Niet voor niets heeft het kabinet besloten de publieke bekostiging voor deze opleidingen te verhogen (als onderdeel van de extra € 75 miljoen uit de begrotingsafspraken 2014). Ook voeren SOS Vakmanschap en SBB in opdracht van het kabinet pilots uit die zicht geven op de randvoorwaarden voor het in stand houden van kleinschalige, unieke opleidingen. De kleinschalige, unieke opleidingen (schoenherstellers en orthopedische technici) van bovenstaande roc's, die worden verzorgd door DHTA, draaien mee in de 12 pilots. Eind 2014 wordt het advies van SOS Vakmanschap en SBB over de pilots verwacht.

Het kabinet onderkent dat met de overdracht van de wettelijke taken aan de SBB de positie van de kleinschalige, unieke opleidingen die de DHTA verzorgt extra aandacht behoeven. Het kan niet zo zijn dat door het vervallen van de wettelijke positie van kenniscentra in de WEB tevens deelnemers en het bedrijfsleven niet meer kunnen rekenen op een opleiding als schoenherstellers. Daarom heeft het kabinet opdracht gegeven om te verkennen of een nieuwe landelijke vakinstelling voor kleinschalig, specialistisch vakmanschap (financieel) haalbaar is en of er draagvlak voor is. De heer Florijn zal deze verkenning uitvoeren. Naar verwachting is een financieel solide instelling met alleen de twee kleinschalige, unieke opleidingen die DHTA uitvoert niet haalbaar. De verkenning, die eind 2014 wordt verwacht, zal hierover helderheid geven.

In het geval dat de drie roc's hun samenwerking niet wensen voort te zetten, dan blijft de mogelijkheid bestaan opleidingen uit te besteden aan een derde partij zoals DHTA. Instellingen zijn daarbij gehouden aan de grenzen van de notitie Helderheid. In het geval van uitbesteding blijft de instelling eindverantwoordelijk. Mochten de betrokken instellingen de opleidingen niet te willen uitbesteden aan een derde partij, dan zal het kabinet in overleg treden met onderwijsinstellingen die nu aanpalende opleidingen verzorgen met de vraag of zij bereid zijn het kleinschalige, unieke aanbod van DHTA te continueren. Dit alles om ervoor te zorgen dat de deelnemers en het bedrijfsleven geen hinder ondervinden van de overdracht van wettelijke taken van de kenniscentra naar de SBB.

Twee reacties stelden de afbakening publiek/privaat aan de orde, zij het vanuit verschillend perspectief. In de eerste reactie werd de garantie gevraagd dat de Samenwerkingsorganisatie straks niet ook private activiteiten gaat ondernemen; uit de andere reactie sprak de zorg dat straks de synergie verdwijnt die er nu is bij een aantal kenniscentra die zowel publieke taken uitvoeren als private.

Bij de aanwijzing van de stichting SBB gaat het om de aanwijzing van een privaatrechtelijke rechtspersoon, als rechtspersoon die enkele wettelijke taken krijgt. Het recht van de stichting om die activiteiten uit te voeren waartoe de stichting blijkens de statuten in het leven is geroepen, wordt door de aanwijzing slechts in beperkte mate ingeperkt: de uitvoering van private activiteiten mag de wettelijke taken niet schaden. En private activiteiten mogen vanzelfsprekend ook niet worden gefinancierd vanuit de subsidie die de Stichting SBB ontvangt voor de uitvoering van de wettelijke taken. Maar met het overhevelen van de wettelijke taken van de kenniscentra naar de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven zal de huidige praktijk van publiek-private samenwerking gaan veranderen. De Samenwerkingsorganisatie gaat de private tak van de kenniscentra niet overnemen, want zij is straks een landelijk en bovensectoraal werkende organisatie met wettelijke taken. De private tak van kenniscentra zal in een aantal gevallen blijven voortbestaan en zich richten op de ondersteuning van bedrijven op het terrein van opleiden in het

bedrijf en andere vraagstukken op het gebied van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Natuurlijk kan daarbij wel de nodige afstemming plaatsvinden.